

Literatura o hodinách

HYNDRÁKOVÁ, Eva. *Zvuk času: Hodiny a hodinky ze sbírek Petra Hadravy a Jihočeského muzea v Českých Budějovicích*. České Budějovice: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích 2022. 120 stran, 411 barevných fotografií (včetně detailů). 500 výtisků. ISBN 978-80-7646-022-5

Při příležitosti stejnojmenné výstavy konané od 13. 5. 2022 do 5. 2. 2023 v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích vydalo pořádající muzeum s podporou Ministerstva kultury České republiky podrobný a obrazově bohatý katalog. Autorkou textů v katalogu je kurátorka Jihočeského muzea a garantka výstavy *Zvuk času* Mgr. Eva Hyndráková. Na úvod je v katalogu představena Sběrka hodin Petra Hadravy (*1966), jehož rodina pochází z Kostelní Radouň na Jindřichohradecku. Jeho soukromá sbírka obsahuje hodiny především francouzských, rakouských a švýcarských mistrů, od hodin renesančních přes výraznou produkci počátku 19. století, období biedermeieru, kolekci hodin ve stylu art deco až po 2. polovinu 20. století. Dále je stručně představena i sbírka hodin Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, která obsahuje necelých 400 evidenčních čísel hodin od období renesance až po 20. století, převážně německé a rakouské provenience. Zastoupeny jsou v ní různě

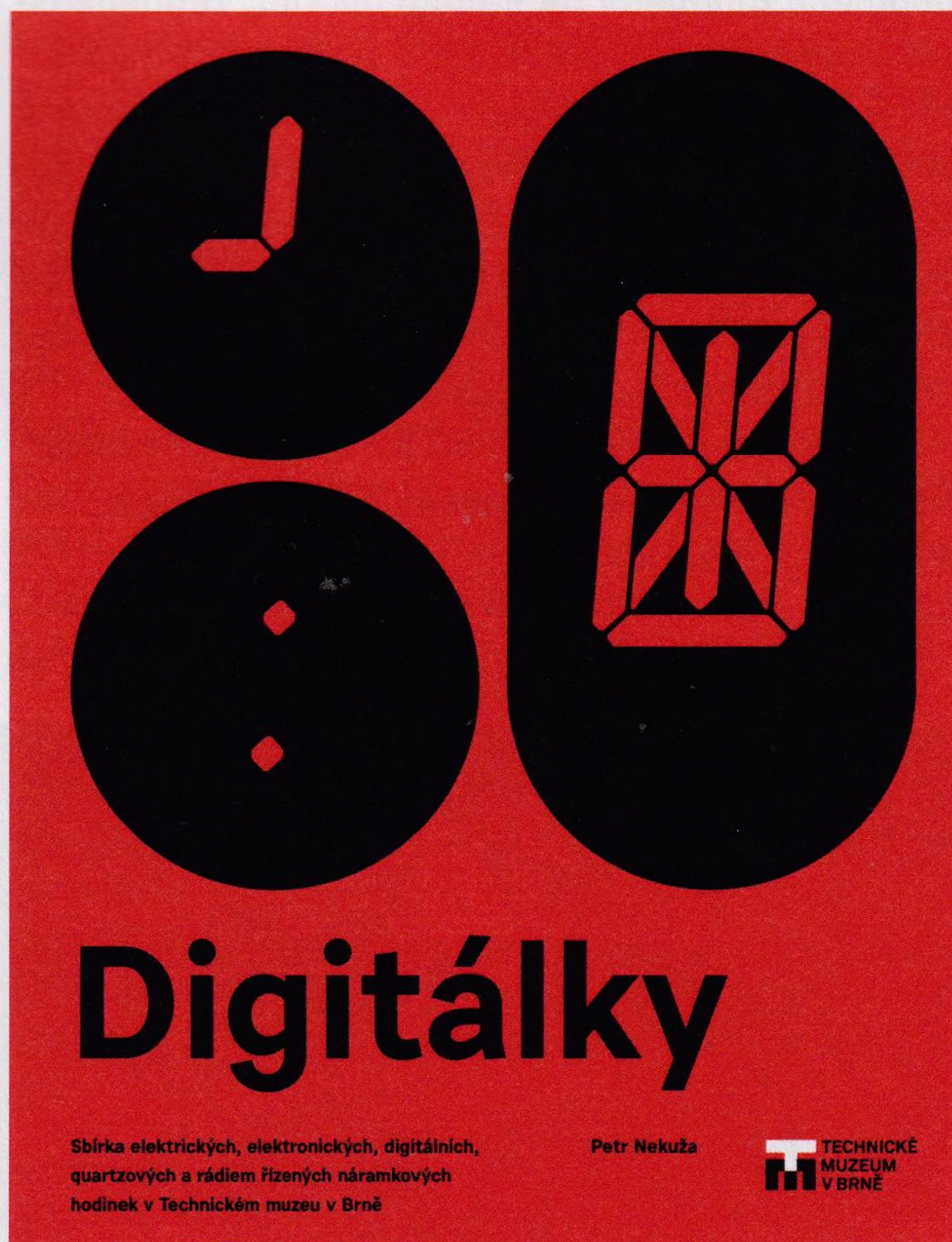
né typy, druhy i materiály hodin, například sluneční, nástěnné (lidové i měšťanské), podlahové, kapesní, vídeňské portálové, francouzské bronzové, mramorové, porcelánové, dřevěné, klasické i mysteriózní. Obsah katalogu odpovídá struktuře výstavy a je členěn na 13 kapitol: Historie měření času, Francie, Nástěnné hodiny, Intarzie, Vídeň, Podlahové hodiny, Caplovky, Miniatury, Mysteriózní hodiny, Skeletové hodiny, Art deco, Kapesní hodinky a Hrací strojky. Texty jednotlivých kapitol i popisky k vyobrazeným hodinám jsou nejen česky, ale i anglicky. Počet více než 400 fotografií skoro dvojnásobně převyšuje počet publikovaných hodin (238), protože obrazová příloha je doplněna i náhledy na mnoho detailů, zejména číselníků se signaturami či figurální výzdobu jednotlivých hodin. K fotografiím šestnácti vybraných hodin a hracích strojů je připojen symbol reproduktoru, což znamená, že si čtenář po načtení QR kódu může přehrát videonahrávku i se zvukovým záznamem. Ta je dostupná na webové stránce www.muzeumcb.cz/zvukcasu.

Publikaci lze za cenu 150 Kč zakoupit v pokladně nebo si objednat v e-shopu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

NEKUŽA, Petr. *Digitálky. Sběrka elektrických, elektronických, digitálních, quartzových a rádiem řízených náramkových hodinek v Technickém muzeu v Brně*. Technické muzeum v Brně 2022, 358 stran, 589 barevných fotografií. ISBN 978-80-7685-021-7; ISBN 978-80-7685-025-5 (pdf)

Technické muzeum v Brně (dále jen TMB) vydalo s podporou Ministerstva kultury České republiky odbornou publikaci věnovanou tématu moderních „nemechanických“ náramkových hodinek. Autorem se stal Mgr. Petr Nekuža, odborný kurátor oboru Jemná mechanika a vedoucí oddělení Dokumentace vědy a techniky TMB a také předseda naší Společnosti přátel starožitných hodin. Kapitola D (Péče o digitální hodinky v muzejní sbírce) vznikla ve spolupráci s Ing. Alenou Seluckou, vedoucí Metodického centra konzervace při TMB. Kolekce 264 kusů náramkových hodinek s elek-

trickým a elektronickým pohonem, quartzovým (křemenným) oscilátorem či řízených dálkovým signálem a z části také s využitím digitálního ukazatele času, která je dnes součástí muzejní oborové sbírky Hodiny, je bezesporu minimálně v České republice nejucelenější a nejreprezentativnější hmotnou dokumentací těchto všednodenních artefaktů, které doprovázejí v nebyvale hojném počtu lidstvo od sedmdesátých let 20. století. Do kmenového fondu TMB se dostala díky dlouhodobé spolupráci s vášnivým, zaníceným a hluboce erudovaným sběratelem a znalcem hodinářské produkce inženýrem Liborem Hovorkou. Ve sbírce TMB se podařilo soustředit zástupce z těchto zemí (řazeno abecedně, nikoliv z hlediska početní hierarchie): Bulharsko, Čína, ČSSR, Francie, Hongkong, Japonsko, Německo (NDR i SRN), Polsko, SSSR, Švýcarsko, Taiwan, USA a Velká Británie.

Publikace je v českém kontextu prvním komplexním zpracováním důležité moderní éry vývoje časoměrné techniky. Kromě vlastního zevrubného popisu jednotlivých muzejních sbírkových předmětů – katalogových položek – včetně vysvětlení principu, na kterém fungují, se zaměřuje i na patřičné názvosloví, metodiku popisu a stručné shrnutí zásad preventivní konzervace a vhodné péče o tyto předměty. Bude proto jistě důležitou pomůckou jak muzejním kurátorům a správcům sbírek,

tak znalcům, sběratelům i obchodníkům se starožitnými hodinami. Cennou součástí publikace jsou i medailony a stručné vizitky nejdůležitějších světových i československých firem a výrobců elektrických, elektronických, quartzových a rádiem řízených hodinek. V knize nechybí slovníček pojmů ani seznam literatury a použitých zdrojů. Obrazová dokumentace obsahuje v katalogové části vždy snímek přední číselníkové části hodinek i pohled na zadní víčko, někdy doplněné i záběrem dovnitř schránky na zadní desku strojek. Samostatnou obrazovou přílohu pak tvoří kapitola C (Doprovodné materiály) s reprodukcemi dobových propagačních materiálů a reklam vybraných výrobců.

Knihu lze za cenu 700 Kč objednat e-mailem na adrese knihovna@tmbrno.cz nebo v e-shopu TMB: <https://www.tmbrno.cz/obchod/>

Elektronicky si ji lze stáhnout zdarma na webu <https://www.tmbrno.cz/produkt/digitalky/>

Ředitel Technického muzea v Brně Ivo Štěpánek (uprostřed) a autor Petr Nekuža (vpravo) při křtu publikace *Digitálky* 6. 3. 2023